

آقا معلم

بچه‌های کوهستان

گفت‌وگو با مسلم رضایی، دبیر ریاضی سپیددشت لرستان

محمد حسین دیزجی

شروع کنید تا ما با گوشه‌ی پدرمان به بالای کوه، که آنتن می‌دهد، برویم و از آنجا درس‌های شما را دریافت کنیم.» زمان آزمون هم که می‌شود، باز بچه‌های می‌گویند:

«اگر امکان دارد، امتحان‌ها را غروب یا شب بگیریید تا ما بتوانیم به پدرمان در کار کشاورزی کمک کنیم و شب‌ها آزمون بدهیم.»

با ما به لرستان بیایید تا با جلوه‌ای از آموزش مجازی توسط یکی از دبیران بیشتر آشنا شوید. مسلم رضایی مدرک کارشناسی ریاضی دارد و با ۱۵ سال سابقه و تجربه تدریس، در سه دبیرستان دوره دوم متوسطه ریاضی درس می‌دهد. تجربه او و ده‌ها معلم و دبیر چون او در جای خود خواندنی و سزاوار ستایش است.

■ آموزش مجازی را از چه زمانی شروع کردید؟ چه تعداد دانش‌آموز دارید و آن‌ها را چگونه تحت پوشش قرار داده‌اید؟

□ آموزش مجازی را از اوایل اسفندماه ۱۳۹۸ شروع کردیم. حدود ۹۰ دانش‌آموز داریم. کلاس‌ها در اسفندماه از طریق تلگرام و در فروردین ماه در

اینجا دبیرستان شبانه‌روزی شهدای شهرستان سپیددشت یا دبیرستان‌های امام رضا (ع) و حجاب در منطقه ایستگاه راه‌آهن بیشه و آبشار نیست که «آقامعلم» هر روز با قطار از خانه تا آنجا می‌رفت تا ریاضی تدریس کند. اینجا تا چشم کار می‌کند، کوهستان است و روستاها در لابه‌لای کوه‌ها و میان دره‌ها جای گرفته‌اند. کرونا که آمد، مدرسه‌ها تعطیل و بچه‌ها پراکنده شدند و به داخل روستاها برگشتند. از همان لحظه آموزش مجازی آغاز شد. «آقامعلم» در شرایط عادی یک دبیر بود و ۳۰ دانش‌آموز روبه‌روی او در کلاس می‌نشستند اما حالا یک دبیر است با ۹۰ دانش‌آموز، که در روستاهای مختلف به پراکندگی ده‌ها کیلومتر پخش شده‌اند.

مسلم رضایی، دبیر ریاضی منطقه سپیددشت، بیشه و دشت پایی در استان لرستان حالا باید از خانه‌اش در شهرستان دورود با شاگردانش ارتباط برقرار کند. مثل همیشه کلاس را صبح آغاز می‌کند اما تعدادی از دانش‌آموزان حاضر نمی‌شوند؛ با آن‌ها که تماس می‌گیرد، برخی می‌گویند: «در منطقه و روستای ما تلفن همراه آنتن نمی‌دهد و هوا هم سرد است. اگر امکان دارد، کلاس را از نزدیک ظهر

سیستم و برنامه شاد برگزار شد. کلاس‌های مجازی برای حدود ۷۰ درصد دانش‌آموزان مهیا شد که حدود نیمی از این تعداد حضور فعال داشتند. نیمی دیگر یا به‌صورت خودخوان کتاب می‌خواندند و فیلم آموزشی می‌دیدند و یا کم‌توجه بودند. حدود ۳۰ درصد دانش‌آموزان به علت نبود امکانات شبکه موبایلی، متأسفانه از آموزش مستقیم محروم شدند. البته از طرف مدرسه جزوه‌ها و درس‌نامه‌هایی تهیه شد که در اختیار این دانش‌آموزان قرار گرفت تا آسیب کمتری ببینند.

■ **بعد از تعطیلی مدارس و تبدیل آموزش‌ها به آموزش مجازی، میزان پراکندگی دانش‌آموزان مخاطب شما چگونه بود؟**

□ پراکندگی روستاها در منطقه ما بالاست. دانش‌آموزانمان هم تقریباً در ۲۰ روستای دور و نزدیک ساکن‌اند. فاصله محل زندگی بعضی از آن‌ها از محل سکونت من تا ۱۲۰ کیلومتر هم می‌رسد. فاصله روستاها از مدرسه بین ۵ تا ۷۰ کیلومتر است و البته تعدادی از آن‌ها جاده هم ندارند.

■ **شما در طول این مدت، آموزش**

مجازی را چطور انجام داده‌اید و مطالب و محتوا را چگونه به دانش‌آموزان خود تدریس کرده‌اید؟ همچنین، آیا از آن‌ها بازخورد گرفته‌اید که درس‌ها را متوجه شده‌اند یا نه؟

□ از آنجا که دانش‌آموزان

نمی‌توانند حجم زیادی فیلم بارگیری (دانلود) کنند، مطالب را روی برگه می‌نویسم و ارسال می‌کنم. سپس از طریق صدا، مطالب نوشته شده را توضیح می‌دهم.

حین تدریس از دانش‌آموزان می‌خواهم به سؤالاتی که می‌دهم پاسخ دهند و تصویر پاسخشان را برایم بفرستند.

در پایان تدریس هم تمرین‌هایی می‌دهم که جلسه بعد تصویر حل آن‌ها را ارائه می‌کنند.

■ **به طور معمول در هفته چند ساعت با دانش‌آموزان کلاس دارید و چه مباحثی را تدریس می‌کنید؟**

□ طبق برنامه کلاسی، ۳۰ ساعت در هفته تدریس دارم و فقط ریاضی تدریس می‌کنم. علاوه بر ساعات هفتگی مطابق با برنامه درسی، ساعات‌های دیگری هم معمولاً برخط (آنلاین) هستیم که اگر دانش‌آموزی سؤالی داشت، بتوانم توضیح بدهم.

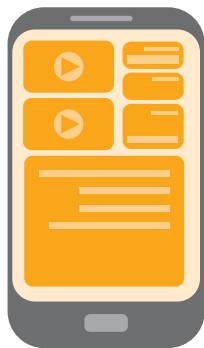
■ **آیا دانش‌آموزان فقط در همان ساعات موظف به برقراری ارتباط با شما هستند؟ اگر در طول هفته سؤالی داشتند، چه باید کنند؟**

□ من و همکارانم بارها تأکید کرده‌ایم که دانش‌آموزان در هر ساعت از شبانه‌روز می‌توانند سؤالات و مشکلاتشان را مطرح کنند. برخی از آن‌ها در ساعات‌های دیگر هم با من و سایر دبیران در ارتباط‌اند.

■ **دانش‌آموزان برای فراگیری مباحث درسی صرفاً محدود به محتواهایی هستند که شما برای آنان می‌فرستید یا اینکه امکان فراگیری از تلویزیون یا سایر برنامه‌ها هم دارند؟**

□ دانش‌آموزان از طریق تلویزیون یا رسانه‌های دیگر هم امکان یادگیری دارند؛ جز عده‌ای از آن‌ها که عشايرند و

از آنجا که دانش‌آموزان نمی‌توانند حجم زیادی فیلم بارگیری (دانلود) کنند، مطالب را روی برگه می‌نویسم و ارسال می‌کنم. سپس از طریق صدا، مطالب نوشته شده را توضیح می‌دهم

تلویزیون هم ندارند.

■ **سطح دسترسی دانش‌آموزان شما به امکاناتی مثل تلفن ثابت یا تلفن همراه و یا برنامه (اپلیکیشن)ها چطور است و شما چگونه به آنها آموزش می‌دهید؟**

- برخی دانش‌آموزان از تلفن همراه دیگر اعضای خانواده استفاده می‌کنند. بعضی‌ها در داخل روستا آنتن ندارند. از آنجا که منطقه کوهستانی است، دانش‌آموزانی داریم که هماهنگ می‌کنند که زمان کلاس در بالای کوه قرار بگیرند. این کار آن‌ها واقعاً به من بیشتر انگیزه می‌دهد. برخی از دانش‌آموزان هم در طول روز در کشاورزی یا دامپروری به پدرشان کمک می‌کنند و از ما می‌خواهند که کلاس را در ساعات شب برگزار کنیم و ما هم از پیشنهادشان استقبال می‌کنیم.

■ **شما به درس‌های بچه‌ها چطور رسیدگی می‌کنید؟ آیا در این مدت از آن‌ها آزمون هم گرفته‌اید؟ صحت و سلامت پاسخگویی‌شان را چگونه بررسی می‌کنید؟**

■ ما این کار را از طریق ارائه تکلیف و آزمون برخط ارزشیابی انجام می‌دهیم. فرض بر اعتماد است. آزمون برخط در ساعت خاصی انجام می‌شود و زمان محدودی دارد. حتی اگر انتخاب گزینه‌ها به کمک دیگران انجام بگیرد، دانش‌آموز بعد از آزمون باید تصویر راه‌حل‌ها را برای من بفرستد و با توجه به این می‌شود پی برد که او از کسی کمک گرفته است یا نه.

■ **اگر دانش‌آموزان درباره موضوعی به منابع مطالعاتی نیاز داشته باشند، آن‌ها را چطور برایشان فراهم می‌کنید؟**

■ از طریق سایت‌های معتبر یا ارسال کتاب‌ها و جزوه‌های متنوع.

■ **آیا آموزش و پرورش یا دیگر مراکز مرتبط با بحث آموزش، در مورد هزینه اینترنت با شما همکاری داشته‌اند؟**

■ آموزش و پرورش ۲۰ گیگ اینترنت رایگان در اختیار معلمان قرار داد. البته خوب بود این کار برای دانش‌آموزان هم صورت می‌گرفت. کلاس‌های فوق برنامه ویژه کنکور و امتحانات نهایی هم با هزینه اداره منطقه به صورت مجازی برای پایه دوازدهم تشکیل شده و همچنان ادامه دارد. من برای طراحی هر آزمون برخط (آنلاین) حدود یک ساعت وقت صرف می‌کنم. پاسخگویی به سؤالات دانش‌آموزان در ساعات غیردرسی به استقبال آن‌ها بستگی دارد که حدود پنج ساعت در هفته است. البته رفع اشکال آزمون هم در کنار این ساعات انجام می‌گیرد.

■ **هر کاری مزایا و معایبی دارد. به عنوان آخرین سؤال، لطفاً بفرمایید آموزش مجازی در منطقه شما چه مزایا و معایبی داشته است؟**

■ از معایب آموزش مجازی در مناطق محروم، دسترسی نداشتن برخی دانش‌آموزان به این نوع آموزش به دلیل نداشتن شبکه تلفن ثابت یا همراه و یا بالا بودن هزینه اینترنت است. حضور فیزیکی معلم و دانش‌آموزان قطعاً فواید بیشتری دارد. از محاسن آن می‌توان به دسترسی به معلم در هر ساعت از شبانه‌روز و حتی ایام تعطیل اشاره کرد که به نفع دانش‌آموزان پیگیر و کوشاست.

گفت‌وگوی ما با آخرین پرسش به انتها نزدیک می‌شود که به یاد لبخند آن دانش‌آموز می‌افتم؛ همان که وسط آموزش آنلاین آقا معلم پیام داده بود که می‌خواهد ادامه درس را به صورت آفلاین دنبال کند. او دانش‌آموزی پیگیر و علاقه‌مند بود و همین باعث شد تا مسلم رضایی کنجکاو شود و علت را پیدا کند. وقتی شاگردش در خصوصی جواب داده بود که اینترنت من تمام شده و فعلاً امکان خرید مجدد ندارم، «آقامعلم» از حساب خودش اینترنت دانش‌آموزش را شارژ کرد تا او هم بتواند در کلاس به صورت آنلاین حضور داشته باشد. این هم یکی از زیبایی‌های آموزش مجازی!

وقتی شاگردش در خصوصی جواب داده بود که اینترنت من تمام شده و فعلاً امکان خرید مجدد ندارم، «آقامعلم» از حساب خودش اینترنت دانش‌آموزش را شارژ کرد تا او هم بتواند در کلاس به صورت آنلاین حضور داشته باشد. این هم یکی از زیبایی‌های آموزش مجازی!

